

**Сапіщук Марія**  
студентка 2 курсу спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»  
Науковий керівник: **Мушеник І.М.**  
к.е. н., доцент кафедри математичних дисциплін,  
інформатики і моделювання  
Подільський державний аграрно – технічний університет,  
м. Кам'янець – Подільський

## **КОМПОНЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ**

Інформаційна система (англ. *Information system*) — сукупність організаційних і технічних засобів для збереження та обробки інформації з метою забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Інформаційна система — комунікаційна система, що забезпечує збирання, пошук, оброблення та пересилання інформації.[6]

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» визначає інформаційну (автоматизовану) систему як організаційно-технічну систему, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів.[7]

Інформаційна система — організаційно-технічна система обробки інформації за допомогою технічних і програмних засобів.

Практично всі розглянуті різновиди інформаційних систем незалежно від сфери застосування включають один і той самий набір компонентів (рис.1)

- функціональні компоненти;
- компоненти системи опрацювання даних;
- організаційні компоненти.

**Функціональні компоненти** — це система функцій управління, або повний набір (комплекс) взаємопов'язаних у часі й просторі робіт з управління, необхідних для досягнення поставлених перед підприємством цілей.[1]

Будь-яка складна управлінська функція поділяється на низку дрібніших завдань і, зрештою, доводиться до безпосереднього виконавця. Саме від того, як буде виконане те або інше завдання окремим працівником, залежить успіх виконання кінцевих завдань підприємства загалом. Таким чином, уся складна сукупність управлінських впливів повинна мати своїм остаточним результатом доведення загальних завдань, що стоять перед підприємством, до кожного конкретного виконавця незалежно від його службового становища.



**Рис.1. Структура інформаційної системи**

Наведені положення підкреслюють не тільки індивідуальний, а й груповий характер функції управління, а діловий (практичний) результат утворюється не епізодично, а постійно.[3]

Весь процес управління підприємством зводиться або до лінійного (наприклад, адміністративного) управління підприємством чи його структурним підрозділом, або до функціонального (матеріально-технічне забезпечення, бухгалтерський облік тощо) управління.

Тому декомпозиція інформаційної системи за функціональною ознакою (рис.1) полягає у виокремленні її окремих частин, які мають назву функціональних підсистем (функціональні модулі, бізнес-додатки), що реалізують систему функцій управління. Функціональною ознакою зумовлюється призначення підсистеми, тобто те, для якої сфери діяльності вона призначена і які основні цілі, завдання та функції вона виконує. Функціональні підсистеми істотно залежать від предметної області (сфери застосування) інформаційних систем.

Вибір складу функціональних завдань функціональних підсистем управління здійснюється звичайно з урахуванням основних фаз управління: планування; обліку, контролю і аналізу; регулювання (виконання).[5]

Планування - це управлінська функція, що забезпечує формування планів, відповідно до яких буде організовано функціонування об'єкта управління. Традиційно виокремлюють перспективне, річне та оперативне планування.

Облік, контроль і аналіз — функції, що забезпечують одержання даних про стан керованої системи за певний проміжок часу, визначення факту і причини відхилення стану об'єкта управління від його планованого стану, а також виявлення розмірів цього відхилення. Облік ведеться за показниками плану у вибраному діапазоні планування (оперативний, середньостроковий тощо).

Регулювання (виконання) — це функція, що забезпечує порівняння планованих та фактичних показників функціонування об'єкта управління і реалізацію необхідних керівних впливів за наявності відхилень від запланованих у заданому діапазоні (відрізку). Відповідно до виокремлених функціональних підсистем та з урахуванням вимог управління визначається

склад завдань функціональних підсистем. Наприклад, інформаційна система управління персоналом підприємства може містити такі функціональні підсистеми:

- планування чисельності персоналу підприємства;
- розрахунок фонду заробітної плати персоналу;
- планування та організація навчання персоналу;
- управління кадровими переміщеннями;
- статистичний облік і звітність;
- довідки за запитом.

Вибір та обґрунтування складу функціональних завдань є одним із найважливіших елементів створення інформаційних систем. Аналіз функціональних завдань показує, що вони по-різному реалізуються в умовах використання інформаційних систем. Одне й те саме завдання може бути розв'язане (реалізоване) різними математичними методами, моделями й алгоритмами. Іноді цю функціональну підсистему називають підсистемою математичного забезпечення.

Серед багатьох варіантів реалізації є, як правило, найкращий, зумовлений можливостями обчислювальної системи і системи опрацювання даних у цілому.

У сучасних системах автоматизації проектування інформаційних систем цей компонент входить до складу так званих банків моделей і алгоритмів, з яких під час розробки інформаційних систем вибираються найефективніші для конкретного об'єкта управління.[2].

#### **Список використаних джерел**

1. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології. Навчальний посібник. — Х.: ХНАМГ, 2010. — 222 с
2. Мушеник І.М. Особливості інформаційно-консультаційного забезпечення управління стійкістю аграрних підприємств / І.М.Мушеник // Збірник наукових праць / ПДАТУ, 2014. – випуск 22.

3. Методи та засоби мультимедійних інформаційних систем : навч. посіб. / Т. М. Басюк, П. І. Жежнич; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 426 с. - Бібліогр.: с. 413-416.

4. [Електронний ресурс]/Режим доступу: <https://westudents.com.ua/glavy/27617-23-komponenti-nformatsynih-sistem.html>

5. [Електронний ресурс]/Режим доступу:<https://studfiles.net/preview/5064248/page:4/>

6. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»

**Свистун Віка**

Здобувач вищої освіти 1 курсу спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Лаврук О.С.,**

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та адміністрування

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

## **МОТИВАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ**

Проблема мотивації працівників надзвичайно актуальна. Адже від того, як розуміє та чи інша людина свою трудову діяльність, якими мотивами вона керується, залежить її ставлення до роботи. Успішна господарська діяльність підприємства, випуск конкурентоспроможної продукції залежить не лише від технічного оснащення організації, наявності сучасних технологій, чітко поставленої системи контролю якості продукції, маркетингових досліджень ринкового середовища та послідовного впровадження концепції просування товарів на ринки, а й від кваліфікації співробітників підприємства, ефективного управління персоналом.

Мотивація працівників потребує неабиякого уміння, наполегливості та розуміння людської природи. Вона вимагає розвинутих здібностей спонукати